Stichting Levende Molens
Mahlerlaan 12
NL-4702 KK Roosendaal

n i e u w s b r i e f n r. 1 0 1

(oktober - november - december 2022)

Koninklijke onderscheiding

Op zaterdag 1 oktober 2022 vond een feestelijke bijeenkomst plaats in stellingmolen De Twee Gebroeders in Roosendaal, die in 1872 – dus honderdvijftig jaar geleden – gebouwd werd. Ook het Gilde van Vrijwillige Molenaars heeft dit jaar een feestje te vieren dankzij het feit, dat het vijftig jaar geleden werd opgericht. Daar wordt in alle provincies aandacht aan besteed met een eigen jubileummaand. In oktober is de provincie Noord-Brabant aan de beurt. Het bestuur van de afdeling Noord–Brabant had de Roosendaalse burgemeester Han van Midden uitgenodigd om de openingsceremonie te verrichten. Van Midden onthulde daarop een speciaal ontworpen affiche en plaatste er zijn handtekening op.

Daarna had de burgemeester ook nog een verrassing in petto. De niets vermoedende Niek van Eekelen werd na het nuttigen van een ‘Gildebittertje’ uitgenodigd om naar voren te komen, waarna Niek door de eerste burger van Roosendaal uitvoerig werd geprezen om zijn vele verdiensten als molenaar op verschillende windmolens in West-Brabant gedurende veertig jaar, als instructeur van het Gilde van Vrijwillige Molenaars en als bestuurslid van Stichting Levende Molens. Aan het eind van dat betoog kreeg Niek te horen dat *‘het Zijne Koninklijke Hoogheid had behaagd om hem te benoemen als lid in de Orde van Oranje Nassau,’* waarna hem de bijhorende versierselen werden opgespeld.

Niek was totaal verbouwereerd en onder luid applaus van de vele aanwezigen dankte hij de burgemeester voor de bijzondere onderscheiding. Daarna was er onderin de molen nog een gezellig samenzijn. Iedereen werd getrakteerd op koffie of thee en een tompouce met het logo van het molenaarsgilde.

Natuurlijk willen we Niek van harte feliciteren met de bijzondere blijk van maatschappelijke waardering die hem ten deel is gevallen.

• *Burgemeester Han van Midden feliciteert Niek van Eekelen met zijn welverdiende Koninklijke onderscheiding.*

Oproep

Molenverzamelaar Roger Van Raemdonck uit Niel (België) heeft met de hulp van vele molenvrienden een Nederlandse en een Belgische Excel-lijst samengesteld van gevelstenen, grafzerken, glasramen, beelden, uithangborden, tegeltableaus e.d. waarop wind-, water- of rosmolens voorkomen. Ook Sint-Victor en andere molenheiligen worden meegenomen in de overzichtelijke lijst. “Moderne” reclame komt echter niet aan bod. Alle objecten zijn per provincie en vervolgens alfabetisch op plaatsnaam gerubriceerd.

De lijst is gratis te verkrijgen door een simpel e-mail berichtje naar roger.tiny@skynet.be te sturen. Het is uiteraard de bedoeling om de lijst nog uit te breiden of eventueel te verbeteren, en daarvoor is de hulp van velen onmisbaar. Regelmatig worden immers nog nieuwe items ontdekt. Doe je mee?

Hoge opkomst bij derde klusdag in Geel

Op 4 juli jongstleden verzamelde zich een grote groep vrijwilligers bij het Bakkerijmuseum in Geel voor de derde klusdag van dit jaar in ons toekomstige documentatie- en bezoekerscentrum. Er is heel wat werk verzet, waardoor de inrichting van de middelste zolder z’n voltooiing nadert. Wanden zijn afgetimmerd, er is LED-verlichting aangelegd, vloeren zijn geëgaliseerd, tweedehands rekken zijn schoongemaakt, nieuwe rekken zijn gemonteerd en er is een begin gemaakt met het inrichten van de fototheek en de bibliotheek. Ook werden veel lege dozen opgeruimd. De sfeer zat er goed in! Tussen de middag zorgde Leo Struyven, eigenaar van het Bakkerijmuseum, voor een heerlijke lunch. Daarna was er even tijd voor een groepsfoto, voor de Molen van ’t Veld die de grote blikvanger vormt naast het Bakkerijmuseum. Al deze enthousiaste vrijwilligers die zich belangeloos hebben ingezet, willen we hartelijk bedanken.

Volgend jaar willen we opnieuw enkele keren aan de slag gaan in Geel. Wil je ook een handje toesteken? Laat het ons weten. De data worden in gezamenlijk overleg bepaald en wij zorgen voor de catering en een reiskostenvergoeding.

• *Onze vrijwilligersploeg poseert voor de molen in Geel.*
Op de voorste rij van links naar rechts: Michiel Regelink, Gerard Sturkenboom en John Verpaalen.
Achterste rij v.l.n.r.: Sef Oxley, Thea en Ton van Schie, Jaap de Jong, Niek van Eekelen, Peter Munnik en Jan Booij.

Op de kleintjes letten…

Er is een tijd geweest dat bij iedere nieuwe editie van onze Molencatalogus en Nieuwsbrief meer dan tweehonderd setjes op de bus werden gedaan. Door de stijgende kosten van het drukwerk, maar vooral van de porto, hebben we jaren geleden besloten om deze publicaties primair beschikbaar te stellen als digitale bestanden via onze website. Wie nog prijs stelt op de gedrukte versies, kan deze aanvinken op zijn of haar bestellijst. Hij of zij krijgt ze dan gratis thuisbezorgd, samen met de bestelling. Zo besparen we onnodige portokosten. Niet iedereen beschikt echter over een computer. Er gaan dus nog altijd enkele tientallen enveloppen op de post. De eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat dit eigenlijk niet meer rendabel is. Wist je, dat één zo'n zending ons € 5,-- kost, namelijk € 2,-- aan postzegels en € 3,-- aan drukwerk? Als er dan geen bestelling volgt of eentje van slechts enkele prentkaarten, dan spreekt het voor zich dat dit nooit kostendekkend kan zijn. Toch zijn we bereid om het toesturen van Nieuwsbrieven en Molencatalogi voorlopig gratis te laten. Mogen we daar toch een dringend verzoek aan koppelen, namelijk om (vooral bij kleine bestellingen) ons een extraatje te gunnen in de vorm van een bijkomende gift? Zo is de ene dienst de andere waard en kunnen we het gratis beschikbaar stellen van onze publicaties in stand houden.

Onbekende molenfoto

De onbekende molenfoto met het nostalgische gedicht van de vroegere bewoner werd door Erwin Esselink herkend als de molen van de polder Gnephoek te Alphen aan den Rijn. De molen, gebouwd in 1847, werd in 1926 gedeeltelijk afgebroken, waarna zijn taak overgenomen werd door een Agricco-Werkspoor windmotor. Dat was overigens geen succes want in 1933 werd overgeschakeld op dieselbemaling. De afgeknotte romp bestaat nog steeds, net als het huisje naast de molen. Zie onderstaande foto die Erwin heeft gemaakt op 13 februari 2016. Leo van der Drift ('s-Gravenhage), Gerard Barendse ('s-Gravenzande) en Piet v.d. Bosch (Koudekerk a/d Rijn) kwamen onafhankelijk van elkaar tot dezelfde conclusie, waarbij Gerard nog een afbeelding stuurde van de molen vóór de onttakeling. Daarop is ook het siermolentje goed te zien. Dank aan onze molenvrienden uit Zuid-Holland voor het thuisbrengen van deze achtkante poldermolen.

Actief op vele fronten

In de voorbije maanden zijn we op diverse manieren in de bres gesprongen voor Nederlandse en Vlaamse molens. Op de molen van Nispen (Roosendaal) hebben we bijvoorbeeld veel tijd gestoken in het ontvangen en rondleiden van verschillende gemeenteraadsfracties om ze te overtuigen van betere oplossingen voor het bedreigde molenerf. Er is, samen met Vereniging De Westbrabantse Molens en molenaar Jos Nieuwlaat met name gepleit voor het behoud van het historische motorhok. We hebben de indruk dat deze lobby z'n effect niet heeft gemist. Naar verluidt houden verschillende ambtenaren zich momenteel met dit dossier bezig. Concrete resultaten heeft dat vooralsnog niet opgeleverd, maar we blijven hoopvol gestemd.

Bij de gemeente Tessenderlo in Belgisch Limburg hebben we samen met andere molenorganisaties een bezwaarschrift ingediend tegen het voorgenomen schrappen van de zeldzame achtkante Schaliënmolen van de monumentenlijst. Het gaat hier weliswaar om een reeds ontmantelde molen, waarvan de onderdelen in een loods liggen opgeslagen, maar het declasseren van deze bovenkruier zou iedere hoop op een toekomstige herbouw doen vervliegen. Het betreft nota bene een van de drie laatste houten achtkanten in België die bovendien een aantal unieke kenmerken bezit.

In Londerzeel (Vlaams-Brabant) hebben we samen met de schepen (wethouder) voor het patrimonium, de voorzitter van het Vlaams Molenforum, de Dienst Onroerend Erfgoed en molenbouwer John de Jongh een werkbezoek gebracht aan het Merelaantje: een uniek staakmolentje, gebouwd door Alfred Ronse in 1931, dat ernstig in verval verkeert. Onze voorzitter John Verpaalen heeft in twee uitvoerige artikelen aandacht gevraagd voor dit bedreigde erfgoed en gooide daarmee de knuppel in het hoenderhok. We hebben goede hoop dat ook in dit restauratiedossier eindelijk wat beweging zal komen.

Extra service

We maken er steeds vaker een gewoonte van, om onze afnemers van boeken en prentkaarten via e-mail een berichtje te sturen, zodra hun bestelling onderweg is. Op die manier kunnen we kort op de bal spelen wanneer een envelop of een pakketje niet (tijdig) op de plaats van bestemming geraakt, door contact op te nemen met Post.NL of met B.Post. We ontvangen natuurlijk graag een berichtje van je retour, als de bestelling wel goed is aangekomen en gelukkig geldt dat nog altijd voor 99,5% van al onze zendingen.

Karakteristieke koppen

Mario van Hoogstraten fotografeerde in 1964 drie Zuid-Hollandse molenmakers: "Leen, Bram en Joost". Het fraaie portret vind je hiernaast. Helaas heeft de maker verzuimd om op het diaraampje te vermelden, uit welke plaats deze molenmakers kwamen. Graag houden we ons aanbevolen voor jullie tips.

Ook legde Mario het kraanzagen vast door de molenmakers De Vries uit Goedereede. De foto is te vinden op onze beeldbank. Dit bedrijf zal niet meer bestaan, maar mocht je informatie kunnen bijdragen: die is zeer welkom!

Inflatie?

Prijsstijgingen van tien procent en meer zijn tegenwoordig heel normaal. Maar niet bij ons. Wij hebben onze prijzen niet verhoogd ten opzichte van vorige molencatalogi en dat is weer een meevaller.